

STROKOVNI LIST POŠTNIH NAMEŠČENCEV.

Štev. 4.

V Ljubljani, dne 20. februarja 1929.

I. leto.

Naše delo in naloge.

S prevratom se je vse oprijelo ideje edinstva. Ne samo edinstvo med narodi, temveč tudi edinstvo v posameznih stanovih naj bi čez noč odpravilo razlike med nami, naj bi izravnalo, kar je bilo dotlej krivega, naj bi prineslo mir in zadovoljstvo.

Kar je bilo dotlej razvezano, se je na mah zvezalo. Edinstvo, sloga, enakost itd., to so bila gesla, na katerih se je ustanovila tudi Zveza vseh slovenskih poštarjev in proporcni sistem v tej zvezi naj bi reševal vsa materialna in moralna stanovska vprašanja.

Pa ni trajalo dolgo, ko se je pokazalo, da ta ali ona skupina neče in ne more kratkomalo žrtvovati svojih interesov na ljubo same sloge. Manjšine so zahtevale svoje pravice in se niso hotele kar na slepo uklanjati glasovanju večin.

In tako se je začelo razkrajanje. Diferenciacija je zmagała nad niveliziranjem.

V Zvezi je bilo vse preveč površnosti in splošnosti. Želje in zahteve posameznih frakcij so se odklanjale, češ da niso v interesu skupnosti.

In tako je prišlo, da hodimo danes svoja pota.

Nam ni do ene same, skupne, recimo oblastne organizacije, ki bi sicer morda sijajno reprezentirala ves stan, v kateri bi pa ne mogli manifestirati svojega mnenja, svojih želj in upravičenih zahtev tako kakor bi radi.

Branili se pa seveda ne bomo take enotne, skupne organizacije, ki se bo še prav gotovo, a spontano razvila, ko bo končan proces izoblikovanja v posameznih skupinah.

Preidimo sedaj drugam in si oglejmo gibanje in delo v društvu nižjih poštних uslužbencev. Ono je stremelo vedno za tem, da socialni položaj svoje stroke kolikor mogoče izboljša in je zato tekom časa napravilo več spomenic in tudi osebno interveniralo v raznih stanovskih zadevah. Nekatera posredovanja in spomenice so imele vsaj delni uspeh.

Društvo nižjih poštних uslužbencev je bilo vedno na stališču, da se morajo zvišati prejemki oziroma provizije poštних slov in njih družin. S pogostimi posredovanji in spomenicami je doseglo za enkrat vsaj toliko, da se je dovolil kredit v znesku 237.000 Din. S tem kreditom bi se gmotno stanje najbednejše panoge poštних uslužbencev, to je poštних slov, nekoliko izboljšalo. Provizija bi se tako zvišala od 20,50 Din mesečno na 300 Din za sla, na 150 Din mesečno za ženo in na 90 Din mesečno za vsakega otroka. Da pa ni prišlo do izplačila teh poviškov, je kriv prejšnji strankarski režim, ki ni imel toliko socialnega čuta, da bi upošteval najnujnejše potrebe najbednejšega državnega uslužbenca.

Nerešena je ostala tudi naloga, da se postavijo v prejšnji čin vsi bivši služitelji in zvaničniki, ki so bili po členu 306 finančnega zakona ponižani na dnevničarje in katerim je bila po členu 66 rehabilitacija zagotovljena (finančni zakon za leto 1928/29 predvideva, da pri pošti vsled važnosti službe ni mesta za dnevničarje). Kakor vedno, tako je bil tudi pri tej izvršitvi zakona imenovan le del prizadetih, in sicer zaradi premalo sistemiziranih mest, dočim je pretežna večina ostala neimenovana.

Nadalje je ostalo nerešeno tudi to, da se zvaničniki, ki so

položili strokovne izpite, in pa tisti, ki opravljajo v uradniško stroko spadajočo službo, imenujejo v tretjo kategorijo uradnikov. To, kakor tudi izdelava obleke in nje redno razdeljevanje je ostalo nerešeno kljub mnogim spomenicam in posredovanjem. Prav tako je pereče vprašanje zvišanje nočnin, kar kljub priznanju z višjih mest ni rešeno tako kakor zaslužijo to tisti, ki opravljajo nočne službe.

Brez dvoma je pa najbolj pomilovanja vreden položaj staroupokojenecv, ki so vsekako v prvi vrsti potrebni pomoči. Najbolj pravično bi pač bilo, da se jim prizna pokojnina v smislu ur. zak. iz leta 1923 po njih službenih letih. Zato naj bi bila sveta naloga vseh organizacij drž. uslužbencev pač ta, da zastavijo vse svoje sile za rešitev tega vprašanja v omenjenem smislu.

Rešitev nekaterih naših popolnoma upravičenih zahtev, kakor vidimo, ni zadovoljiva. Treba bo torej podvojenih sil, vztrajnosti, stanovitnosti, doslednosti in požrtvovalnosti vseh, da dosežemo to, kar hočemo in kar nam gre že po ustroju in težavnosti naše službe. Bodoče društveno vodstvo bo torej imelo še vedno trnjevo pot pred seboj, a je že tako, da vodi samo preko trnja pot do zvezd.

Kohko je še podrobnejšega, a nič manj važnega dela, ki ga tu nismo omenili, ki ga pa bo treba opraviti. So vprašanja, ki so zastala nekje na mrtvi točki, ki jih pa bo treba s te točke spraviti, osvežiti in rešiti. Novi odbor bo imel zato polne roke dela, ki se ga bo moral krepko oprijeti, ako bo hotel drugo leto osorej podati kolikor toliko zadovoljivo bilanco.

Odbor osrednjega društva
p. t. uslužbencev.

Današnje stanje zakonodaje glede poštinske prostosti.

(Konec.)

Po prevratu je ta nestvor prevzela naša poštna uprava. Bila je to nesrečna zapuščina, pravo danajsko darilo. Toda v tedanjih težkih razmerah ni nič drugega kazalo. Tekom časa se je prišlo zakona še nekaj balasta, kajti nove razmere po prevratu so zahtevale novih določil glede poštinske prostosti, in če je bil zakon v tem pogledu pomanjkljiv, je bilo pač treba kaj dodati. To se je zgodilo večinoma z ministrskimi naredbami.

Pojavilo se je pa po prevratu tudi novo pojmovanje o uporabljanju poštinske prostosti. Država je bodisi z naredbami posameznih ministrstev, bodisi z novimi zakoni različnih vrst priznala prostost poštnine tudi takim korporacijam, ki ne delujejo neposredno v državnem interesu, katerih namen pa je delovati v splošnem javnem interesu. To so na pr. zavodi za zavarovanje delavcev, zadrage in zadrugne zveze, razna dobrodelna društva itd. Pri teh zakonih in naredbah poštno ministrstvo po navadi ni sodelovalo in ta določila so bila takorekoč vtihotapljena v poštno stroko. Čudno torej ni, če je ta zakon z raznimi odstavki in razširjenji postal tako obsežen in razčlenjen, da tvori za večino poštarjev problem, ki ga nikdar ne bodo mogli razrešiti oziroma doumeti. V novejših določilih so zaradi nejasnosti besedila zakonov še danes točke, ki so in ki bodo ostale sporne.

Pri takih razmerah je dalje umljivo, da je postal kriterij uslužbenec, kaj je v poštne prometu prosto poštne, zelo nesiguren. Na drugi strani pa se državne oblasti, uradi in ostale korporacije baš zaradi tega nesigurnega poslovanja poštne uslužbenec poslužujejo ugodnosti, ki jih jim nudi zakon, v večji meri, kakor je to potrebno. Dogajajo se dnevno zlorabe, pa tudi izkoriščanja poštne uprave s strani državnih oblastev. Kajti po statistiki za leto 1927 je bilo v vsej državi od približno 110 milijonov pisem 35 milijonov, ki so bila oproščena poštne, v naši direkciji pa od 12 milijonov 4 milijoni. Skratka, tretjino pisem prevaža pošta brezplačno. Velik del teh pošilk je pa še priporočen, za kar je potrebna še posebna pazljivost.

Sedanja avstrijska poštna uprava je stari zakon iz leta 1865 odpravila z zakonom iz leta 1924. S tem zakonom je v Avstriji uknjena sleherna oprostitvev državnih uradov (razen poštne), za katere pa je z naredbo zvezne vlade iz leta 1925 določeno, katere oblasti in uradi lahko plačujejo pristojbine za svoje navadne pošiljke pavšalno in kako se ti prispevki določajo oziroma plačujejo. Kaj so s starim zakonom napravile ostale nasledstvene države, nam ni znano, vemo samo to, da je leta 1926. v Českoslovaški še veljal.

Zakon o poštinski prostosti in njegovi dodatki so napravili zaradi svojih ogromnih dimenzij in zaradi svoje nesistematičnosti na polju poštinske prostosti nenormalno stanje. To je že zdavnaj uvidelo tudi naše poštno ministrstvo. Zato odslej ne dovoljuje nobenih novih oprostitvev, če zanje ni utemeljitve v zakonih. Pa tudi ofenzivno nastopa ministrstvo proti tem nezdravim razmeram. Tako je postavljen po prizadevanju poštne ministristva v bodoči finančni zakon za leto 1929—30 člen 101, ki dovoljuje poštinsko prostost samo drž. uradom. V projektu novega poštne zakona pa določa člen 7 — če so naše informacije zanesljive —, da ni nihče oproščen plačevanja poštne, razen poštne, brzojavne, telefonske in poštno-hranilnične ustanov in organov, ki jih določi minister pošte in brzojava. Tendencia obeh zakonskih projektov odgovarja povsem duhu modernega časa. To nam priča zgoraj omenjeni zakon o poštinski prostosti avstrijske poštne uprave, pa tudi določila švicarske poštne uprave iz leta 1910 in francoske poštne uprave iz leta 1918, ki upoštevajo glede poštinske prostosti le najožji krog državne uprave.

Trdno smo prepričani, da bo ena ali druga zgoraj omenjenih zakonskih določb v najkrajšem času stopila v veljavo, kar bo izredno mnogo pripomoglo k moderniziranju našega poštne prometa, pospešilo poštne poslovanje in pokazalo v pravi luči poštne delovanje tudi, kar se tiče budžetarne strani. Poštne uslužbenec pa bodo potem rešeni navlake zastarelih predpisov, ki v sedanjih novi dobi itak nimajo več eksistenčne pravice.

M.

Z občnega zbora maturantskega društva.

(Nadaljevanje.)

Napredovanje v višje skupine, zlasti v III. skupino, zadržuje višja oblast, dočim so v ostalih direkcijah po zadnjem staležu napredovali v to skupino činovniki s 3. stopnjo osnovne plače. Izvršilo se pa je napredovanje v 2. skupino II. kat., a preterirane so tri uradnice, ki so po izobrazbi in položajih imele prednost pred drugimi kandidati. Neumevno je, zakaj ni upoštevalo ministrstvo šolske in strokovne izobrazbe in izvedlo imenovanja po predlogu poštne direkcije. Naše neomajno stališče je, da se mora zakon spoštovati in točno izvajati. Pri napredovanju in zasedbi izpraznjenih mest se morajo upoštevati prvenstveno oni, ki imajo za II. kategorijo predpisano izobrazbo, to je šolsko kakor tudi strokovno. Ako se bodo spoštovala zakonska določila, tedaj se bo dvignil ugled države in uradništva. Zato mora nadrejena oblast uradniške pravice ščititi in uradništvu dati to, kar mu je zajamčeno z zakonom.

Kljub jasnemu določilu uradniškega zakona je moralo biti

društvo vedno na braniku, da ščiti svoje pravice. A društvo ni operiralo samo s pomočjo Upravnega odbora v Zagrebu, temveč je moralo tudi v Zvezi javnih nameščencev paziti posebno na predloge, ki so se nanašali na novo razvrstitev. Ko je Zveza l. 1928 v naglici predložila tak predlog, ki ga je pripravil in redigiral g. dr. Stegenšek merodajnim oblastvom, so se čutili uradniški zastopniki II. kat. v svojih pravicah prikrajšani ter so zato vzporedno izdelali poseben predlog »Votum separatum«, v katerem so obrazložili zahteve uradništva II. kategorije s predpisano šolsko in strokovno izobrazbo.

Pri tem posebnem predlogu so sodelovali in ga podpisali: učitelji, davčni uradniki, računski uradniki, cariniki, monopolski uradniki, poštne prometniki in naše društvo. S tem so te organizacije pokazale, da hočejo očuvati to, kar jim je bilo že zajamčeno, in da se mora zakon pravično izvajati. (Dobro bi bilo, ako bi se te organizacije letno večkrat sestale in se o detajlnem delu in programu sporazumele, zlasti zato, ker večina teh organizacij nima svojega delegata v odboru Zveze, in bi torej svoje zahteve lahko skupno predlagale odboru).

(Konec prih.)

Novosti iz okultistične literature.

»Poštne Glasnik« je iztaknil nekje dopisnika, ki vidi in ve vse kaj več, ko navaden zemljan. Ne vemo, ali vse tako jasno vidi, kar je drugim zastrto, ali ima tako fin voh, ali tako dober sluh, da mu ne uide prav nič, pa naj se potem godi za njim, pred njim, pod njim ali nad njim, ali pa ako se kje kaj šele pripravlja, kar bi se utegnilo zgoditi. Skratka on vidi in ve vse, kar je, kar je bilo in kar še bo. Mogoče je pa tudi to, da ga »gnjavi« huda mrzlica in da ima vizije, kar je zelo verjetno, ako si ogledaš njegova dva zadnja članka iz carstva duhov. Že okultistična naslova teh dveh člankov te stresata in navdajata z grozo. Ko čitaš naslov »Tajne sile«, bi najrajši aviziral policijo, naj bo pripravljena, in ko buljiš v naslov »Tajinstveni krogi«, bi jo najrajši alarmiral, naj jih polovi. Ko si pa oboje prečital, se ti lasje, ki so se malo prej zježili, lepo zopet poležejo, v trebuhu te zavije in iz prestrašenega grla, ki ti ga je še pravkar stiskala groza, ti bruhne grohot.

Pa nehajmo, ker bi se utegnil duhoviti jasnovidec skesati in bi ne spisal tretjega članka »O poštne spiritistih«, ki bo odkril, kar je še neodkrita in stigmatiziral tiste, ki so v zvezi s hudičem in njegovimi pomočniki.

Priznavanje kaderskega roka

Ministrstvo pošte in telegrafa priznava sedaj kaderski rok tudi vsem tistim na novi uradniški zakon prevedenim uslužbencem, ki so bili že pred 6. septembrom 1919 v kakršni koli državni službi, neglede na to, ali je bila tista služba vštvena v pokojnino ali ne. Če je bil na pr. kdo pred tem rokom selski pismonoša in mu kaderski rok ni bil priznan zato ne, ker kot tak ni imel pravice do pokojnine, naj sedaj takoj zopet vloži na direkcijo prošnjo s potrebnimi prilogami v overjenem predpisu. Prošnji morajo biti priložene tele priloge: 1. prevedbeni dekret; 2. ako je bila komu po prevedbi priznana še kaka druga služba, potem tudi dotični odlok; 3. dva prepisa potrdila o vojaški službi; 4. matični list, katerega naj vsak zahteva od pristojnega vojnega okroga.

„Dobrota“

obsmrtno podporno društvo poštne nameščencev v Ljubljani, obvešča svoje člane, da je v drugi polovici prejš. leta na novo pristopilo 40 rednih in 10 izrednih članov, skupaj 50 članov. Izstopilo je v tem času 34 članov; 19 od teh je umrlo, 4 so izstopili prostovoljno, 11 pa jih je bilo izključenih po društvenih pravilih.

Umrli so: Očepek Elizabeta, Podgornik Jurica, Cuderman Evgen, Govekar Minka, Zorjan Alojzija, Kenc Antonija, Nesman Marija, Mehle Marija, Mihelčič Franc, Malenšek Alojzija.

Jurkovič Rudolf, Vončina Ladislav, Klemenčič Jožica, Hrovat Anton, Delea Ana, Gruber Marija, Matajec Karolina, Šimenc Franc, Čeh Josip. N. v m. p.

Njih preostalih je društvo izplačalo: po članih, ki so bili vpisani samo v skupini »A«, v dveh primerih po 1500 Din, v treh primerih po 5000 Din in po enem izrednem članu 2000 Din. Po 13 članih, ki so bili vpisani v obeh skupinah »A« in »B«, je izplačalo društvo po 10.500 Din; po enem članu pa se ni izplačala nikakoli podpora, ker še ni bil pol leta član društva.

Člani skupine »B« so po sklepu zadnjega obč. zbora plačali do konca leta 1928. že naprej prispevke za 6 smrtnih slučajev, to je 30 Din. Ker pa je umrlo v skupini »B« do konca l. 1928. 13 članov, mora vsak član te skupine naknadno doplačati prispevke še za 7 članov t. j. 35 Din. Aktivnim nameščencem se bo ta znesek odtegoval po rač. odseku v obrokih od osebnih prejemkov; drugi člani pa naj plačajo ta znesek čimprej ves ali v obrokih po položnicah. Obenem naj pošiljajo tudi že za nove smrtne slučaje v letu 1929. vsaj 6 mesecev po 5 Din več.

Med člani, ki plačujejo prispevke po položnicah, je mnogo takih, ki jih je treba večkrat opominjati za plačilo. Letos se bodo opominjani člani, ki izostajajo neopravičeno s plačilom prispevkov, brez nadaljnega črtali iz društva. Že v preteklem letu je bilo izločenih več takih članov. Vsak član mora vedeti, da je treba plačevati prispevke najmanj za en mesec naprej.

Pri tej priliki opozarjamo članstvo, da bomo odgovarjali na vsa vprašanja v društvenih zadevah le tedaj, če bo priložena dopisu znamka ali dopisnica za odgovor. Tudi za opomine in za izgubljene položnice bomo letos brezpogojno zahtevali povračilo stroškov.

V letu 1928 je pristopilo k »Dobroti« 258 novih članov, umrlo pa jih je 24. Društvo je štelu konec leta 1928. v skupini »A« 2639 članov in v skupini »B« 1200 članov. Podpore je izplačalo v obeh skupinah 166.000 Din.

Tovariši in tovarišice! Še mnogo vas ni pri »Dobroti«. Pridite čim prej vsi in ne strašite se malenkostnih izdatkov, ki se bolje obrestujejo, kakor pa v hranilnici naložen denar.

Vabilo na redni letni občni zbor »Gospodarske zadruga poštinih nameščencev, reg. zadr. z omeji. jamst.« v Ljubljani, ki bo v nedeljo, dne 24. februarja 1929 ob 9. uri dopoldne v »Beli dvorani« hotela Uniona, Ljubljana, Miklošičeva cesta. Dnevni red: 1. Verifikacija pooblastil. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Sklepanje o pritožbah in prizivih zoper poslovanje načelstva ali nadzorstva. 5. Odobritev računskega zaključka za leto 1928. 6. Dopolnilna volitev članov načelstva in volitev članov nadzorstva. 7. Slučajnosti. — Opomba: Ako bi občni zbor ob napovedanem času ne bil sklicen, se bo vršil po čl. 37 zadrugnih pravil istotam in z istim dnevnim redom pol ure kasneje, t. j. ob pol 10. uri drugi občni zbor ki bo sklical ob vsakem številu navzočih članov. Pooblastila se bodo sprejemala v soboto, dne 23. februarja t. l. med 4. in 6. uro popoldne v zadrugni pisarni, Pred Prulami št. 1 in na dan občnega zbora med pol 9. in 9. uro jutraj v zborovalni dvorani. Samostojni predlogi se bodo upoštevali le, če bodo pisмено dostavljeni načelstvu do 20. februarja t. l. v pisarni zadruga med uradnimi urami. Poleg tega bo objavljen v naših strokovnih glasilih. — Za načelstvo: Franc Ferjančič, l. r. tajnik. Karel Čeh, l. r. predsednik.

Društvene vesti.

Osrednje društvo nižjih poštinih uslužbencev je svoj občni zbor, ki je bil napovedan za dne 17. t. m., moralo zaradi prometnih ovir preložiti na poznejši čas. Kedaj se bo občni zbor vršil, bo pravočasno objavljeno. — Odbor.

Redni občni zbor osrednjega društva, krajevne skupine v Mariboru se je vršil 27. januarja t. l. Zaradi pomanjkanja prostora prinesemo podrobnejše poročilo o zborovanju v prihodnji številki.

Pevski zbor nižjih poštinih uslužbencev v Ljubljani je že

večkrat nastopil pred javnostjo z dokaj zadovoljivim uspehom. Za svojo izpopolnitev potrebuje zbor še nekatere glasove. Ker je znano, da je v vrstah nižjih poštinih uslužbencev več dobrih pevcev, ki bi se pri količkaj dobri volji in po primerni vaji razvili in tako zbor obogatili, se obračam na vse take tovariše in jih prosim, da se takoj prijavijo pevskemu odseku. — Pevskega daru nima vsakdo, a kdor ima ta talent, ga ne sme zakopati, temveč pomnožiti. Ig. Dermaša.

Pevski zbor nižjih poštinih uslužbencev v Mariboru je v lepem razmahu. O njegovem delovanju v prihodnji številki.

To in ono.

† **Anton Bučar**, komaj se je zgrnila zemlja nad našim Matkom Röthlom, se je odprl svež grob, ki je sprejel vase njegovega in našega druga Antona Bučarja, upokojenega dolgoletnega šefa pismonoškega oddelka na pošti Ljubljana I. Dolga vrsta pogrebcev je pričala, da je bil zelo znan, spoštovan in priljubljen človek. Pokoj njegovi duši, njegovi žalujoči družini pa iskreno sožalje.

Zahvala. — Podpisana se v svojem, kakor tudi v imenu svojih otrok prav lepo zahvaljujem vsem, ki so spremili mojega nepozabnega soproga Josipa Čeha, nadziralca t. t. linij, na njegovi zadnji poti k večnemu počitku. Zlasti iskrena hvala pevskemu odseku nižjih poštinih uslužbencev za njegovo sodelovanje pri pogrebu, nadalje Osrednjemu društvu nižjih poštinih uslužbencev za izplačilo podpore in društvu »Dobrota« za izplačilo obsmrtnine.

Katarina Čeh

vdova po nadziralcu t. t. linij.

Osebnosti.

Postavljeni: za pogodbene poštarje Anton Pelikan v Vratušcu, Stefan Vugrinec v Bogojini v Prekmurju in Ludovik Horvat v Rankovcih; za dnevničarje: Ivan Zalokar na Jesenicah na Gorenjskem, Konrad Mak na Mariboru I in Josip Koblica pri III. ter. t. t. teh. sekciji v Ljubljani.

Premeščeni: pb. ur. II/3 Olga Gavrilovič iz Slovenske Bistrice na Ljubljano I, Justina Marušič z Ljubljane I v Podnart, Franjo Turk iz Laškega na Ljubljano I in Danica Kobal z Maribora I na Ljubljano I; pb. ur. II/4 Leopold Sirk iz Grobelna na Ljubljano 2, Ljudmila Štimec iz Tešanj (Sarajevo) v Slovenjgradec, Vladimir Senk z Maribora I v Zgornjo Sv. Kungoto in Marija Klatzer iz Mežice na Ljubljano I; pb. ur. II/5 Ciril Kiferle iz Kranja na Jesenice-Fužine in Ivan Puč iz Guštanj na Ljubljano I; konduktor III/3 Josip Pavlin z Maribora 2 v Ptujsko goro; telefonistke III/3 Josipina Ferjančič iz Brezna v Mežico, Jožica Čož iz St. Ilje v Slov. gor. na Maribor 2, Nežika Anderlič iz Loža na Ljubljano I in Erna Korenini iz Zgornje Sv. Kungote na Maribor I; prip. III/4 Ljudmila Schweiger iz Kozjega na Ljubljano 5; zvan. 2. skup. Josip Zitterer iz Celja v Štore; zvan. 3. skup. Ivan Arhar iz Ljubljane 2 na Ljubljano I; pogodb. pošt. Julka Belina iz Vurberga pri Ptuj v Planino pri Sevnici in Amalija Gril iz Planine pri Sevnici v Vurberg pri Ptuj ter dnevničar Marija Zimmerl iz Dolnje Lendave v Guštani.

Umrli: zvan. 1. skup. Anton Kos v Muti, Martin Lah na Jesenicah-Fužine in Franc Rolih na Ljubljani I; zvan. 2. skup. Josip Čeh pri III. ter. t. t. teh. sekciji v Ljubljani in zvan. 3. skup. Marko Šerbec v Brežicah.

Prestanek službe: pb. ur. II/4 Karlota Horak v Murski Soboti je odpuščena; telef. III/3 Josipina Tušar v Dolnjem Logatcu je podala ostavko, dnev. Hildi Benedek v Zidanem mostu in Dragi Jevšček v Novem mestu je radi bolezni prestopila službo, dnev. Ivanu Bianzaniju na direkciji in Barbki Majcen na Ljubljani 7 je bila odpovedana služba.

Za vodstvo pogodbenih pošt so napravili izpite: Olga Prešeren, Iva Pugelj, Franja Jesenovec in Franja Mihelič.

Na novo se je otvorila pogodbeni pošta V/I Bogojina v Prekmurju.

Računski zaključek Gospodarske zadruge poštinih nameštencev, r. z. z o. j. v Ljubljani. za 8. poslovno leto 1928.

Bilanca na dan 31. decembra 1928.

Aktiva.					Pasiva.				
Predmet	Din	p	Din	p	Predmet	Din	p	Din	p
Gotovina v blagajni . . .	8.576	57			Vplačani deleži članov . . .			65.439	—
„ v Pošt. hran. . .	1.451	60	10.028	17	Odpoved., nedvig. deleži . . .			3.575	—
Terjatve pri članih:					Obvez. denar zavodom:				
a) na blagu	492.587	71			a) Zvezi slov. zadrug . . .	90.375	—		
b) na posojilih	413.884	13	906.471	84	b) drugim	150.160	—	240.535	—
Deleži:					Hranilne vloge			542.746	29
a) 5 deležev pri Zvezi					Razni upniki			12.817	32
Slov. Zadrug	500	—			Fondi:				
b) 10 deležev pri Pošt-					a) rezervni	105.658	54		
nem domu	1.000	—	1.500	—	b) dobrodelni	2.300	—		
Inventar			18.311	40	c) garancijski	5.148	10	113.106	64
Zaloga blaga:					Čisti prebitek			6.740	36
a) v čevljarni	9.468	20							
b) v skladišču	39.180	—	48.648	20					
			984.959	61				984.959	61

Kretanje združnikov in deležev:

Pričetkom leta je bilo 609 združnikov s 609 deleži
Tekom leta je pristopilo 98 „ s 98 „
„ „ „ izstopilo 5 „ s 5 „
Stanje 31. decembra 1928 702 „ s 702 „

S knjigami in prilogami primerjali in našli v redu:

Nadzorstvo:

Anton Boh, l. r.,
tajnik

Karel Jerkič, l. r.,
podpredsednik

Gregor Hribar, l. r.,
predsednik

Joško Bizovičar,
član nadzorstva

Joško Ferluga,
član nadzorstva

Zguba.

Račun dobička in zgube na dan 31. decembra 1928.

Dobiček.

Predmet	Din	p	Din	p	Predmet	Din	p	Din	p
Mezde in plače	45.856	18			Prebitek od blaga			5.334	79
Provizija pri pošt. hranil.	924	67			Obresti			42.990	84
Knjige, tisk. in pis. potr.	1.322	—			Razni upravni dohodki . . .			7.805	58
Poštnina	1.021	—							
Potni stroški	1.355	80							
Zavarovalnina	548	—							
Razsvetljava in kurjava . .	4.800	—	55.827	65					
Popusti radi tak. plačila . .			3.743	83					
Obresti izplačane			34.799	14					
Odpisi			2.500	—					
Davki			3.551	—					
Razni stroški			1.969	23					
Čisti dobiček			6.740	36					
			109.131	21				109.131	21

Denarni promet je znašal Din 5.443.443:95
Blaga se je nakupilo za „ 1.030.726:21
„ „ „ prodalo za „ 1.004.412:80
Kreditni promet s člani je znašal „ 2.333.387:33
Skupni promet vseh računov „ 17.378.209:36

Ljubljana, dne 31. decembra 1928.

Načelstvo:

France Ferjančič, l. r.,
tajnik

Martin Ban, l. r.,
blagajnik

Karel Čeh, l. r.,
predsednik

Martin Gruden, l. r.,

Ciril Lilek, l. r.,

Franjo Martinšek, l. r.,

Vinko Slamič, l. r.,

člani načelstva

TULENJ:

Iz zbirke „Moderne basni“.

V bližji ptičji srenji je nedavno nastal velik nemir. Kakor pšice so švigali glasniki po zraku na vse strani in vabili na veliko zborovanje. Nova ideja je obetala preporod in se bliskovito zanašala od strehe do strehe, od meje do meje, od loga v log, od griča na grič. Prepelice so že merile z njo svoje pedi, brbljavi vrabci so jo širili neverjetno naglo in škripanček jo je ponesel celo k solcu, da je vsa zažarela.

Čez nekaj dni se je že vršil napovedani, veliki zbor v bližnjem logu.

»Nič več samovoljnosti, ki razdvaja; stran z običaji, navadami in razvadami, ki ovirajo napredek; stran s tistimi, ki kalijo mir, zadovoljstvo in bratstvo. Ali ne čutite nove dobe, ki je na pohodu z orjaškimi koraki? Gorje tistemu, ki bo zaostal. Posameznik, pa če je še tako močan, če ima še tako trd kljun in jake peruti in če je še tako moder in izkušen, ne pomeni nič. Množina odločuje. Poglejte nas vrabce. Preganjajo nas, kjer in kadar nas morejo, mi pa se smejemo, ker vemo, da nas ni mogoče iztrebiti. Pravi, da smo nadležni in vsiljivi in da glušimo ušesa ljudi s svojim večnim živ, živ, živ. Kaj pa hočejo ti ljudje? Ali mislijo, da se jim bomo za vsako drobtino po cele ure zahvaljevali z osladnimi melodijami? Zato vam še enkrat rečem: samo v masi, v slogi in edinstvu je moč in rešitev«.

S temi besedami je končal svoj ognjevit govor predsednik ptičjega zborovanja in otvoril debato.

Z urnebesnimi hura in živioklici so pritrjevali vrabci, ki so zavzeli največji prostor blizu govornika in ki so se sedaj gnetli krog njega in mu tako pristrčno čestitali, da je bil ves ginjen. Zagrulili so še golobi in zapetpedikale ponižne prepelice, na kar je nastal zopet mir.

V bližnjem grmu zbrani slavčki so ves čas molčali, kakor bi dremali. Škripančki, skriti v zeleni grivi, se niso oglasili. Smreka, polna zlatokljunih kosov, se ni zganila. Ščinkavci, taščice, penice, pastirice, sinice in druge drobne ptice so začvrčale, pa kakor bi se prestrašile, takoj zopet umolkile. Dolgo ni povzel besede nihče izmed zbranih.

Pa pretrga molk rumeni kobilar na hrastu in pravi:

»Cenjeni zbor. Slišali ste lepe, proroške besede predsednika. Kdo izmed nas si ne želi, vas vprašam, boljših dni? Kdo izmed nas, povejte mi, ni pripravljen žrtvovati vse za lepe, velike cilje? Vsi in tudi mi kobilariji, ki nam pravijo, da nismo resni in da se samo gugamo po svojih gnezdihi. Ali vendar oprostite mi, ako bi rad slišal podrobnejši program«.

»Tako je«, so hreščeče prikimavali škorci; »tako je«, so zažvižgali enoglasno kosi in »manj besed in več misli«, so še dodali škorci, na kar so vrabci zagnali zopet svoj živio.

Pa je že posegel vmes predsednik in začel:

»Prav govori spoštovani zbor. Ne mislite drage poslušalke in poslušalci, da nimam programa. O, imamo program, ki je zelo jasn in precizno izdelan. Z uvodnimi besedami sem ga samo skiciral, no sedaj ga pa hočem in seveda moram razviti. Ideji, kakor vidim, ne ugovarjate, ker je lepa in nesebična. In za uresničenje take kristalnočiste, zavidanja vredne ideje, se morajo kajpada najti tudi sredstva in pota, samo da ne smeš zgrabit ideje pri repu, ker se ti lahko izmuzne, ampak pri glavi«.

»Živio govornik«, so začivkali vrabci.

»Povejte vendar, kaj hočete«, so se zadržli škorci.

»Pet pedi«, so zjavkale prepelice.

Predsednik je srdito pogledal v škorce.

»Pet pedi, pet pedi«, so zopet prosile preplašene prepelice.

Predsedniku je šlo na smeh, potolažil se je, odprl zopet svoj kljunček in nadaljeval hladnokrvno:

»Kaj hočemo? Zapomnite si vi razgrajaci nestrpni. Nobenih razlik več, nobenih privilegijev, ki so doslej sejali samo sovraštvo, bili vzrok razprtij in ki so zastrupljali atmosfero, to se pravi zrak. En dan smo ustvarjeni vsi in vsi v čast in slavo stvarniku. Torej enakost hočemo«.

»Živio govornik«, je zavreščalo krog tribune.

In govornik je nadaljeval samozavestno:

»Ako hočemo mir, red in napredek, se moramo prilagoditi drug drugemu. Nič več tistega sentimentalnega zavijanja na vrhuncih smrek ob večernih urah, ko vse že počiva.« Ob teh besedah mu je ušel pogled na smreko.

»Kdo zavija?« so se branili kosi, a prevpil jih je vrišč ob tribuni:

»Vi, vi, vi...«

»In nič več tistega solzavega zdihovanja po mejah vso noč, ko vse, kar je zgarano od dnevnega dela, že spi«, je pristavil govornik in prikimaval slavlčkom.

Okrog tribune se je vse trlo in kričalo: Živ-živ-živ-io.

Slavčki pa so sramežljivo povsili glavice in molčali.

In nato je govornik svest si svoje zmage začel oštevati na desno in na levo. Navsezadnje je očital škorcem modrovanje, srakam gizdavost in obrekovanje, drobnim škripančkom pa priporočal, naj se ne zaganjajo s takim krikom v nebo, temveč naj letajo lepo krotko in ponižno pri tleh.

Ko je končal, je nastala zmeda in prerekanje.

In zopet je govornik odprl svoj kljun in presekaval nemir.

»Torej bratje in sestre, kakor vidite, ni reda in miru«, je povzdignil znova svoj tenki glas. »A red mora biti in napraviti si ga moramo sami. Tu so pravila, ki so sestavljena zelo preudarno in ki jamčijo vsem in vsakomur boljšo bodočnost. Pravila so kratka, jedrnata, a dobra, saj velike ideje ne potrebujejo dolgovernih pravil. Poglavitne zapovedi, ki si jih bo moral vsakdo zapomniti in na iz ust naučiti so te: slepa pokorščina bodočemu predsedniku, ki bo moder in pravičen sodnik. Drugič: širjenje ideje preko naših mej, živahna agitacija in pridobivanje zanesljivih, s to idejo prekvashenih članov in tretjič, brezobziren in neizprosni boj nasprotnikom. Kazni, ki so potrebne za spoštovanje zakonov, ker samo strah pred kaznijo odvrača zla dejanja, so pa te: 1. opomin, 2. ukor, 3. za nepoboljšljive izgon in 4. za rovarjenje proti statutom smrt. Rekli boste, da je ta zakon trd, ali kaj hočemo, zakon mora biti trd, ker je pač zakon. Kaj srce, kaj vest, kaj neodoljiva čustva i. t. d. Vsega tega pisani zakoni ne smejo poznati, ker to so prazne marnje, ki spadajo v poezijo. Samo na podlagi takega zakona, kakor je tale tukajle, ki je tako trdno zgrajen, da je ni luknjice, skozi katero bi se dalo izmuzniti, nam je lahko porok trajnega miru in jamčim vam pri svoji dalekovidnosti, da boste v najkrajšem času uživali bogate sadove, ki se vam bodo v kljune kar sami ponujali. Da končam, vas v imenu blaginje naše srenje pozivam, da brez otresanja in neumestnih pripomb solidarno podpišete tale akt«.

Ni še zinil zadnje besede, ko je že pristopil star vrabec, ki je stal stanovitno za repom govornika, in udaril prav spoštljivo s kljunom na pravila.

Iz vrabčjih grl so zaorili živio-klici, na kar je zavladal mučen molk.

Pa se je zadržal nekdo v ozadju: »Poskusimo, da nam ne bo kdo očital, da smo grobokopi nove ideje in svoje usode«.

In čudno, na te besede so začeli prihajati k tribuni zastopniki različnih skupin. Vsak se je mirno in brez opazk podpisal, se nato celo priklonil in potem, kakor se to ob takih svečanih trenutkih spodobi, ritensko, naglo izginil med svoje.

In dvignil se je zopet predsednik, pa zaklical:

»Pakt je podpisan in manjka samo še eno. Spoštovani zbor si mora namreč izvoliti novega predsednika, ki bo skrbno in vestno bdel nad izpolnjevanjem zakonskih predpisov«.

»Živio stari in tudi novi naš predsednik«, je zavreščalo okrog tribune.

Predsednik se je na vse strani hvaležno poklonil. »Ali ni morda komu prav, da bi še nadalje vodil krmilo s svojim preizkušenim in večjim kljunom?«, je vprašal komaj slišno in brž glasno dodal: »Zahvaljeni za to veliko zaupanje, ki ste mi ga izkazali in katerega se bom izkazal vrednega tudi jaz, ki bom čuval zakon kakor svetinjo. Prepričan sem, da me boste pri tem težkem delu, ki ste mi ga oprtali proti moji volji, po vseh svojih močeh podpirali. Pametni nasveti mi bodo vedno dobrodošli. Zaključujem zborovanje v prepričanju, da smo prelomili

z neplodno ali, da se še bolj jasno in figuralno izrazim, z jalovo tradicijo in zašli na nova pota, kamor nam bodo brez dvoma sledili tisoči in tisoči, ki so siromaki sedaj še udarjeni s slepoto in ki še niti ne slutijo stezā do teh novih potov. Blagor vam, ki ste izpregledali, njim pa gorje, amen.»

Nekaj minut nato se je dvignila nad logom cela jata raznovrstnih ptic in se mahoma brez glasu razletela. Ljudje po poljih, ki so to videli, so se naslonili na motike in se križali.

In kaj se je zgodilo. Že nekaj dni po tistem zborovanju niso več kosi žvižgali po smrekah, niso več slavci gostoleli po mejah. Jutra so se dramila sama, brez petja in šele, ko je solnce že visoko vzplavalo, so ga z velikim hruščem prvi pozdravljali vrabci. In prihajali so še hujši dnevi. Škriječ se je nekoč pognal previsoko pod oblake, pa ga je že čakala na

travniku patrolja vrabcev, ki ga je naskočila in do krvi oključala, ko je padel zopet na zemljo. Siromak se je lečil tri dni in tri noči in premišljal globoko užaljen, kako je nekoč nosil idejo k solncu. In tako je šlo dalje. Ni se še dobro zmračilo, ko so vrabci pospali. Tu in tam se je kak kos zmotil, da je prav prijetno zažvižgal, ko se je že domislil pravil in kazni, podvil glavo pod perot in zagrenjen zadremal. Slavček pa, ki je plah in nikoli predrzen, je zdihoval ure in ure molče v srebrne zvezde, dokler tudi njega ni prevzel spanec.

Pa se je uprlo kosu, slavcu, škriječku in vsem po vrsti, ki niso mogli več tako živeti. Zahotelo se jim je v neodoljivem hrepenenju zlate svobode. A ker so se bali sodbe, so se drug za drugim izselili v sosednjo srenjo, kjer vladajo še stari običaji in navade, kjer pač vrabci čivkajo, kosi žvižgajo, škriječki žvrgole in kjer še vedno merijo prepelice strn na pet podi.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D. D. LJUBLJANA

Stroji za obdelovanje lesa, turbine,
transmisije, brizgalnice in
druge ognjegasne
potrebščine!

4-2

Prispevajte za tiskovni
sklad, da bomo list
povečali!

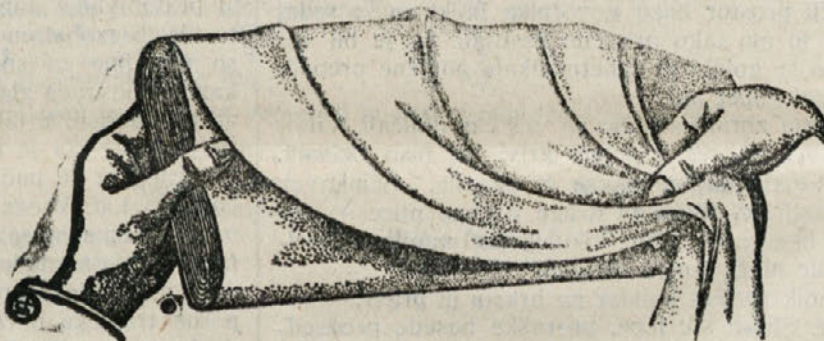
TUJEČ EVGEN

Ljubljana, Smoletova ulica šte. 3

se priporoča za prodajo elektrotehn.
in tehničnega materiala, žarnic,
motorjev, transformatorjev itd.

Samoprodaja za SHS barve proti
rji „ANTOXID“. 12-3

A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA

Velika
zaloga
českega in
angleškega
sukna

Laneno olje, firnež, emajlne in ostale lake, oljinate barve

in vse v stroko spadajoče blago, kupite
dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKI, d. z o. z. tovarne olja, firneža, laka in barv
Ljubljana-Medvode, lastnik Franjo Medić.

24-1

Podružnica Maribor -- Novi Sad.

THE REX Co.

LJUBLJANA, GRADIŠČE 10. -- ZAGREB, SAJMIŠTE 56.

Telefon 268 interurban. Ustanovljeno 1906.

Specijalna trgovina prvovrstnih pisalnih
in kopirnih strojev, razmnoževalnih apar-
atov in raznovrstnih pisarniških potrebščin.

12-1 Pisalni stroji na obroke.

Modna manufakturna trgovina Fabiani & Jurjovec

LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 5.

Priporoča se pri nabavi blaga za obleke. — Prodaja
na obroke potom Gospodarske zadruge poštinih
nameščencev.

Cene zmerne! Potrežba točna in solidna!
24-3

Tvornica dežnikov L. MIKUŠ

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo
dežnikov in sprehajalnih palic.

12-3

Največjo izbero vsakovrstnega usnja
in čevlarskih potrebščin

priporoča

Franc Erjavec, Ljubljana

Stari trg št. 11. 6-3

Za konzorcij poštinih organizacij v Ljubljani izdaja Martin Gruden v Ljubljani. Ček. konto 11.631. — Urejuje Tilen Epich v Ljubljani. — Rokopise je pošiljati uredništvu lista „Poštar“ v Ljubljani; reklamacije, oglase itd. pa na upravo lista v Ljubljani. Sv. Jakoba trg 2. — Tiskarna „Slovenija“ v Ljubljani. Predstavnik za tiskarno Albert Kolman, Celovška cesta 01.